

Лариса Дармохвал

*“... в нашій душі є велике джерело духа,
за яке ми повинні й можемо бути горді”.*

Василь Пачовський

**Здобутки та погляд у майбутнє
Союзу Українок Америки**

**З побаченого і почутого
на ХХІХ конвенції СУА**

**27-30 травня 2011 року
Hanover Marriott – Whippany, New Jersey
Округа Нью Джерзі**

ЗМІСТ

27 травня.....	1
Перші враження та зустрічі.....	1
З семінару мистецько-музейної референтки Зоряни Гафткович.....	4
З виступу Мирослави Гонгадзе.....	5
28, 29 травня 2011 року.....	6
Урочисті хвилини ХХІХ конвенції СУА.....	6
З роботи пленумів конвенції.....	7
Чорнобиль: 25 років після аварії.....	10
"Україно, ти звеш мене...".....	13
"Чому я не членка СУ Америки?".....	14
Вітання з України.....	16
Подяки.....	16
Виступ Л. Дармохвал.....	17
30 травня, 2011 р.....	21
Слово подяки Голови СУ Америки Маріяни Заяць.....	21
Із прощального слова ведучої на ХХІХ конвенції Ліди Білоус.....	22
Побажання:.....	23
Це варто пам'ятати.....	24
Про пам'ятники в Клівленді.....	24
Про скульптора Михайла Черешньовського.....	24
Декілька цифр з великих благодійних справ фондів СУА.....	26
З Конвенційної книги.....	28
Про українку в Україні.....	29
Для добра свого народу.....	29
Шляхетність помислу і чину.....	30

27 травня

Перші враження та зустрічі

Вдруге я побувала на конвенції СУА. Перший раз, а це було три роки тому, я була зачарована всім, що відбувалося на ХХVІІІ конвенції СУА, здивована великою відповідальністю української жінки, її великою працею в ім'я добра людини, її щирим серцем. Тоді я глибше осягнула історію СУА. Переконалася, що СУА виховав таку українську патріотку, яка горда за славне минуле рідного краю, за своїх героїв. Тому ця жіноча організація має таких славних жінок, відомих в цілому світі, що перекували сльозливу тугу на крицеву енергію і творять дива...

Чи не тому я знову тут, серед делегатів ХХІХ конвенції СУА, щоби ще раз пережити радість від спілкування з вільною жінкою-українкою, яка не знає ніяких компромісів, почути українське слово, не спотворене і не покалічене...

... Вже закінчилася робота ХХІХ конвенції СУ Америки. Підведено підсумки роботи жіночої організації за три роки. Членки СУА мають чим гордитися, бо справи, започатковані старшим поколінням, вони продовжують, ідучи в ногу з вимогами часу. З новими силами, частково з новим поповненням Провід СУА працював творчо, з повною віддачею сил та умінь. Цікаво запрацював веб-сайт, на якому - новини про роботу СУА.

... У думках гортаю події за чотири дні (27, 28, 29, 30 травня 2011 року), коли проходила конвенція СУА.

Повертаюся до 27 травня, першого дня, коли з'їжджалися делегатки ХХІХ конвенції СУА...

У просторому фойє побачила знайомі обличчя членок СУА, привіталася з відомим істориком п. Тарасом Гунчаком, обняла завжди молоду і гарну Оксану Стеранку, здалека побачила п. Анну Гаврилук, з якою познайомилася ще минулої конвенції, і 30 травня, коли вже делегатки роз'їжджалися, мала дуже цікаву розмову з нею... Приємними були зустрічі з Головою СУА п. Маріянною Заяць, з почесною Головою СУА п. Іриною Куровицькою, зі стипендійною референткою п. Марією Полянською...

... Мені раптом дорогу перегородила привітна пані... Не знаю, хто це. Але усмішка, що появилася на її обличчі, відразу пригадала ... далекі 70-ті роки, школу ... Розмовою ми полинули в минуле. Згадали тих, хто так щиро любив рідну мову, стояв на

її сторожі в ті непрості та небезпечні часи.. Пані Оксана Шараневич сумно повідомила, що нема вже п. Максимонько, а я -- про зовсім недавню смерть п. Говенко, ту дуже авторитетну особу в Івано-Франківському Інституті удосконалення вчителів, з думкою якої рахувалося Міністерство освіти УРСР. Від п. Оксани я дізналася, що саме п. Любомира Говенко збирала до Івано-Франківського Інституту удосконалення вчителів тих, хто мав погляди на радянську дійсність зовсім нерадянські. То були особистості, які розуміли ціну і вартість українського слова, знали, як треба дбати про виховання української шкільної молоді.

Настали 1989, 1990 роки. Ще Україна не була незалежною державою, а вже почали діяти Просвіта і осередки СУ. Пані Любомира Говенко стала головою обласної організації СУ Івано-Франківська... Саме під її керівництвом відбувся Світовий Конгрес Союзу українок на Івано-Франківщині у 1994 році... А глибокі патріотичні почуття п. Оксани, бажання працювати для добра України теж привели до Союзу Українок, тільки вже в Америці, та стали продовженням її глибоко патріотичної мети в житті. А доля нам подарувала ту щиру зустріч...

І ще одна була зустріч. Я знала, що ця пані буде на конвенції СУА, бо інакше б і не могло бути. Тому привезла їй книжку Василя Шкляра "Залишенець. Чорний Ворон", яку вона хотіла прочитати...

З тою панею я познайомилась у Детройті на XXVIII конвенції СУА. Це є людина, що не сприймає ніяких компромісів, не вибачає нікому відступництва. Справжня патріотка, до того ж вчителька української мови... Одночасно серцем і розумом політик. П. Анна Білинська часто телефонувала до мене в Україну. То не були звичайні розмови. Це був крик її зболеного серця, це були її старання впливати на тих політиків, що мають можливість рятувати самостійність Української держави.

Чи ми мали час на розмову тут, на конвенції? Звичайно, що ні. Але я дістала від п. Білинської, заступника голови 129 відділу СУА, програму відзначення 150-ліття з часу перепоховання Тараса Шевченка. Мистецьки оформлена та за змістом добре обдуманна програма була свідченням того, що над нею працювали обізнані фахівці.

Можна лише уявити, яким великим святом було для кожного як його учасника, так і присутнього на ньому, коли звучало слово Анни Білинської про живі заповіді Тараса Шевченка, вірші поета, що промовляли до самого серця українця... Церковний хор та його солісти, ансамбль дівчаток школи українознавства та релігії ім. Лесі Українки, дуєт Тані Бедрус і Людмили Наварської -- всі виконували пісні на поетичні твори Кобзаря. Традиційно вечір Шевченка закінчився "Заповітом".

Сценарій складено п. Анною Білинською, людиною, що вже належить до четвертої хвилі емігрантів і яка за покликом серця прийшла до СУА. По тій так гарно складеній програмі вже можна сказати про членку 129 відділу СУА, про її працю в організації. Це українка, що понад усе дбає про свій народ, працює для нього.

Так я 22 травня 2011 року "побувала" на святі вшанування 150-х роковин перепоховання Пророка України Тараса Шевченка в Українському культурному центрі (Ryan Road,

Warren, Michigan), що в Америці, дякуючи подарованій програмі свята Шевченка.

Як подарунок Болехівській міській організації Союзу українок, везу цю програму, на якій є унікальне зображення пам'ятної монети та напис "Останній шлях Кобзаря" *(на реверсі монети зображено стилізовану схему маршруту перепоховання Т. Шевченка із Санкт-Петербурга до Канева (праворуч), барельєф із зображенням Тараса Шевченка, що був розміщений на хресті, установленому на Чернечій горі після перепоховання (ліворуч), та розміщено написи: 8 -- 22/ТРАВНЯ/ 1861 РОКУ, угорі півколом -- ОСТАННІЙ ШЛЯХ КОБЗАРЯ.*

Щиро дякую, дорога Пані!

... Наш український світ тримається на таких, як пані Оксана Шараневич, пані Анна Білинська... Нас багато!!!

3 семінару мистецько-музейної референтки Зоряни Гафткович

З третьої до п'ятої години проходили семінари: архівний, преси -- "Наше життя", виховний та мистецько-музейний. Я побувала на мистецько-музейному.

Семінар провадила п. Зоряна Гафткович як мистецька і музейна референтка, а також як веб-мастер. У своєму виступі вона наголосила, що "одним з важливих завдань, що ставить перед собою наша організація, є робота і підтримка Українського Музею в Нью-Йорку, який заснував Союз українок Америки і де панує український дух, українська культура. Ми зобов'язані не тільки зберегти її здобутки за тридцять п'ять років, але й примножити їх новими справами, особливо в час економічної кризи в Америці".

Колишній президент Українського Музею п. Оля Гнатейко, виступаючи, зазначила, що якби "не було Союзу Українок, то не було б і музею... і що саме тепер необхідно всім союзнякам США стати членами музею для його фінансової підтримки".

Цю пропозицію підтримали учасники семінару, одночасно висловлюючи різні поради щодо роботи Українського музею.

П. Зоряна Гафткович подякувала всім за участь у семінарі, пообіцявши, що зауваження та пропозиції будуть подані на засіданні ради та взяті до уваги.

Також вона коротко розказала про свою роботу на веб-сайті, його значення для США.

Семінар закінчився

демонстраціями сторінок веб-сайту, а також однієї з найунікальніших виставок в Українському Музею "Україна -- Швеція. На перехрестях історії (XVII -- XVIII століть), яка тривала з 25 квітня до 31 жовтня 2010 року. Це демонстрування було заздалегідь підготовлене і безпосередньо виконане на семінарі п. Миколою Дармохвалом.

З виступу Мирослави Гонгадзе

27 травня відбулася ще одна подія. Перед учасниками конвенції виступила Мирослава Гонгадзе, що охарактеризувала сучасний стан демократії в Україні. Не обминула й найбільшій теми – вбивства журналіста Георгія Гонгадзе, батька її двох дочок. Вона наголосила, що президент Кучма наказував вбивати людей, в тому числі й Георгія Гонгадзе. За п'ять років Л. Кучма мав час доказати, що записи Мельниченка є провокацією. Мирослава Гонгадзе пообіцяла, що справу вбивства її чоловіка вона не залишить і що злочинці мають бути покарані.

На запитання “Який ви бачите вихід України з цієї складної ситуації?”, вона відповіла, що кожен має знайти свою дорогу і що треба готувати молодих лідерів.

Не можу не написати придуманий п. Тарасом Гунчаком вислів, який би міг стати девізом конвенції США:

*Колись були гетьмани,
а тепер -- українські березині.*

28, 29 травня 2011 року

Урочисті хвилини ХХІХ конвенції СУА

Вже відкритий великий зал, в якому має відбутися конвенція СУА. До нього заходять учасники великого зібрання... Проте ще багато союзниць залишається у широкому фойє, де вони фотографуються, щиро вітаються... Ось біля дверей вишикувалися Головна Управа і Екзекутива СУА... Стоять голови округ з віночками в руках, союзники, які будуть вносити прапори.

Урочистості ХХІХ конвенції СУА починаються словом-привітом Ольги Луків, голови конвенційного комітету. Оплесками зал зустрічає внесення прапорів кожної округи, членів Головної управи, Екзекутиви СУА, Почесну Голову СУА п. Ірину Куровицьку, Голову СУА Маріянну Заяць, голову СФУЖО п. Марію Шкамбару... Голову СУА зустріли хлібом і сіллю на вишитому рушникові. Прикро, що тут не було голови СУУ Лілії Григорович чи її заступників...

Після традиційного запалювання свічок на підсвічнику, так званому дереві життя, перша заступниця Голови СУА Уляна Зінич

прочитала молитву Союзу Українок Америки спільно з усіма присутніми: "Боже, Царю неба і землі, в Твоїх руках управа всіх держав і доля всіх народів. Молимо Тебе, глянь ласкавим оком на Український нарід в Україні та розкиданий по цілому світі. Дай нам, Господи, сили й витривалості у праці, щоб ми всі трудилися в згоді й любові для Твоєї слави і Українського народу. Упокой, Господи, душі покійних членок Союзу Українок Америки, а живучим дай Своєї ласки, благослови їхні

діла й родини. Благослови, Господи, Країну нашого поселення Сполучені Штати Америки, її провідників та Американський нарід. Заносимо до Тебе, о Боже, ті щирі молитви. Амінь". Після молитви всі виконали Гімни Америки, України та Союзу

Українок Америки.

Голова СУА п. Маріянна Заяць урочисто проголошує відкриття ХХІХ конвенції СУА, попередньо стукнувши декілька разів молоточком, пояснивши, за яких обставинах їй було подаровано колись мамою той пам'ятний молоточок, а саме: коли вона стала головою 55 округи СУА.

З роботи пленумів конвенції

У своїй доповіді Голова СУА п. Маріянна Заяць, подякувавши всім за присутність та участь у конвенції, зупинилась на найважливіших питаннях, над якими працював три роки СУА, конкретно охарактеризувала роботу жіночої організації, торкаючись кожної її ділянки та даючи їй високу оцінку. Було вшановано хвилиною мовчання пам'ять членок СУА, які відійшли у вічність...

На трьох пленумах ХХІХ конвенції заслухано звіти відповідних комісій, схвалено ряд рішень, в тому числі резолюцію ХХІХ конвенції СУА, вибрано членів Головної Управи і Контрольної комісії СУА.

Мене особливо вразила фраза Голови СУА: "Помагали ми в Україні під час повені. Молоді люди встидалися, що старші від них допомагають. А старі люди цілували нам руки..."

За тими скромними словами постали всі зусилля та клопоти, колосальна праця самої Голови СУА та багатьох союзнок, щоб відповідно підготуватись до поїздки в ті райони, які потерпіли від повені, потім подолати немалу відстань з Америки до України, аби зробити не тільки добру справу, але і своїм власним прикладом показати, що таке гуманність... І їм дякували старші, цілували руки... Бо в о н и заслужили собі таку подяку!!!

А ще дозволю собі написати такі слова п. Маріянни Заяць, які мені припали до серця:

"Маємо мати довір'я до людини. Ми не в силі все перевірити. Але не всі вміють сказати "дякую".

"Завдяки злагоді ми досягли багато".

"Союз Українок дивиться в майбутнє. Маємо залучити до себе нові покоління, які хочуть свій народ, своє місто, цілий світ зробити кращим".

(За можливу неточність тих висловів перепрошую п. Голову СУА).

На конвенції, слухаючи промову Голови СУА, пізніші її виступи, дивувалася, як вона встигає виконати таку об'ємну відповідальну роботу, як вміло керує роботою великої жіночої організації. Пригадалися події 22 вересня 2010 року, коли українська громада Нью-Йорку провела демонстрацію, щоб висловити своє обурення проти правління президента Януковича та його адміністрації в пострадянському стилі. Серед тих демонстрантів була і Голова СУА! Або участь п. Маріянни Заяць у святкуванні 60-

ліття СФУЖО в Торонто, у річних нарадах СФУЖО у Львові, в Національній Раді Жінок (США), у Світовому Конгресі Українців у Львові... Вона мала честь взяти участь у приватній аудієнції з Кардиналом Гузарем у Києві... Союз Українок Америки, що належить до Постійного представництва України при Організації Об'єднаних Націй, взяв участь у заходах по вшануванні пам'яті жертв Голодомору, відстоюючи історичну правду про геноцид українського народу 1932-1933 років... У кожному номері журналу СУА "Наше життя" під заголовком "Ділимося вістками та думками..." публікується своєрідний звіт Голови СУА п. Маріянни Заяць про всі справи, які виконує Провід.

Хочу наголосити на такому факті: жодне питання, ні одна проблема, які стояли чи на пленарному засіданні, чи на семінарах, не були байдужими для учасниць конвенції. Поступали конкретні запитання, повідомлення і бажання зробити добро. Наприклад:

- Я їду до Львова. Моя дочка очний лікар. Вона може оглянути дітей у лікарні, надати медичну допомогу. Хочу зустрітися з Ольгою Пастушенко. Чи можу отримати її адресу?
- Перебуваючи в Україні, я бачила дитячі та старечі будинки. Краще дбають про дітей. Старечі будинки дуже запущені. Чи можна щось більше для них зробити?
- Ми зібрали гроші. Незабаром я їду в Україну. На вашу думку, чи можна мені особисто взяти гроші, щоби передати відповідним особам?
- Я з Волині. У Володимир-Волинську є старечий будинок. Чи він включений до тих, кому помагає СУА?
- У Бостоні лікар-єврей безплатно лікує дітей, робить операції. До нього привозять хворих дітей.
- Гарну репутацію у Львові має лікар Володимир Савчин, що допомагає всім, хто звернеться до нього.

Особливу увагу було приділено лікарні у Львові, для якої СУА висилає фінансову допомогу через Союз українок Львова (голова Ольга Пастушенко).

Глибоке розуміння членками СУА є питання архівного матеріалу, який зберігається з 1925 року. Там є матеріали з історії СУА, листування з Галичиною і т.п.

Дуже гарно хтось із учасників ХХІХ конвенції СУА назвав старше покоління союзнок корінням дерева. Справді, якщо міцне коріння, то дерево росте високо, розлого і вітер його не зламає. Чи не тому так плідно працює СУА, маючи взірць роботи своїх попередниць та бачачи їх результати. Архів СУА є також частиною того міцного коріння, бо зберігає минуле для майбутнього.

Цікаво, що там, в архіві, збереглись листи від українських жінок до співзасновниці СУА, його довголітньої голови Олени Лотоцької. Є й серед тих листів вітання Оленою Лотоцькою українських жінок із вступом до жіночої організації. А вони їй пишуть: "Нас є лише тридцять. Але буде багато!" І запитують: "Як до вас приїхати? Чи можна потягом?"

Пророчі слова тих далеких українок, що обіцяли об'єднати жінок у велику організацію!

СУА має 15 пачок архівного матеріалу, котрий, як було запропоновано, варто використати для організації виставки в Українському Музеї в Нью-Йорку.

П. Оля Гнатейко висловилася про значення архіву дуже емоційно: "Архів СУА збережено! Це для наших дітей, внуків... Мені від радості хочеться плакати!"

Приємно, що на конвенції відзначено роботу веб-мастера Зоряну Гафткович, оскільки тепер веб-сайт став однією з найважливіших форм комунікації. На сайті розміщено не тільки інформації про події в округах. Там можна ознайомитись зі змістом журналу "Наше життя", прочитати різні звернення СУА. Наприклад: відкритий лист до Президента України, лист-прощання до Кардинала Гузара... Всього не перелічити...

Чорнобиль: 25 років після аварії

На початку конвенції СУА скорботним реквієм прозвучали виступи до 25-ліття Чорнобильської трагедії... Хвилиною мовчання вшановано пам'ять жертв Чорнобиля. Тій скорботній даті присвячені й сторінки Конвенційної книги СУА, серед них і велика стаття Почесної членки СУА п. Лідії Черник "Ми не сміємо забути 26 квітня 1986 року". Автор статті подає не тільки дані, які свідчать про те, що на території підвищеної радіації проживає понад один мільйон дітей та підлітків, що хронічні форми захворювань мають 82,2 % людей, які були опромінені в дитячому віці... П. Лідія Черник пише про конкретну допомогу СУА. Наведу тільки декілька фактів, зокрема: в 1993 році було закуплено чотири аналізатори, які отримали дитячі лікарні у Львові (їх вартість: 126 тисяч доларів. Додаткові частини коштували 3 тисячі 500 доларів). Наступним був спільний проект з Фондом Допомоги дітям Чорнобиля. Закуплено томограф магнітного резонансу від фірми "Дженерал Електрик" (його вартість становила понад 1 млн. доларів). СУА заплатив 200 тисяч доларів, а ФДДЧ -- 150 тис. доларів. Томограф був доставлений до Києва американським військовим літаком...

Чи всі в Україні усвідомлюють ту жертвну працю СУА в ім'я життя людини, народу?!

А почуте 28 травня з Києва через скайп від п. Мирона Стахіва, американського вченого, про наслідки аварії на Чорнобильській АЕС, про те, що далі жде українців, важким тягарем лягло на серце всіх присутніх.

Зв'язок з Києвом через інтернет забезпечив Микола Дармохвал.

Пропоную декілька тез з виступу п. Мирона Стахіва.

Ми дізналися, що, згідно наукових досліджень, небезпека не зменшується, а зростає. Збільшується загроза життя як для дорослих, так і для дітей.

Роками приховувалась і приховується правда про загрозу ядерної енергії. Катастрофа в Чорнобилі була в чотири рази більшою, ніж у двох взятих разом японських містах, на яких було скинуто атомні бомби.

Першою про ядерну катастрофу в Україні сказала Швеція, де загинуло сотні овець. У

Греції заговорили про небезпеку народжувати дітей, щоб не були вони мутантами.

Після Чорнобильської катастрофи розпочався занепад Радянського Союзу. Люди перестали довіряти владі... 1-ого травня 1986 року не було повідомлено про смертельну загрозу, що нависла над Києвом і не було відмінено парад...

Один мільйон людей отримали таку дозу радіації, що перевищує норму. У Києві є три мільйони мешканців, де у 100 разів більша радіація. Всі річки, потічки плывуть у Дніпро, з якого людина бере воду для життя. Землі у південних частинах України поливають водою з підвищеною радіацією. Так радіація осідає в землі. Радіонукліди є в болотах. Все це велика загроза для життя людини.

Понад 100 тисяч мешканців переселені з Прип'яті.

Коли сталася аварія на атомній станції, вітер поніс хмари на північ. Радіоактивний дощ випав на Полісся. А потім це повторилося на протилежній стороні. Тому є висока радіація землі в Україні. Отже, повернутись до нормального становища земля України може через 24 тисячі років.

Є тут підземні сховища з радіоактивно забрудненим обладнанням, літаками...

Загибло 35 тисяч ліквідаторів. Померло 7 тисяч дітей. Сотні населених пунктів покриті радіацією.

Багато людей не довіряють тим даним, які опубліковуються у пресі. Як колись, так і тепер робиться все для того, щоб від народу сховати правду.

В Україні політична ситуація складна. Політолог Юрій Саєнко говорить, що Чорнобильська аварія -- це загроза цілому світу. А розпад СРСР знищив соціальну стабільність. Коли в 90-их роках відбулося проголошення незалежності України, через кризу не можна було вирішити ряд проблем...

Постало питання про збереження культури у забруднених радіацією місцях в Україні, Білорусії, Росії. Росія через рік-два перестала займатись тим питанням, Білорусія -- через п'ять років. Український уряд з 1992-1993 рр. організовував етнографічні, фольклорні та інші експедиції, які рятували від зникнення архаїчну культуру України -- Полісся, ту колиску слов'янської історії, що народжувалася тому 1500 років. Експедиції проводились на Житомирщині, Рівненщині. Зроблені відповідні записи. Учасники експедицій виїжджали у безлюдні села, заходили в порожні хати, де збирали експонати.

Рятунок тої культури -- це подвиг.

Відвідано 300 сіл, де зроблено фотографії, креслення, записано музику, пісні. Зібрано 10 тис. архівних документів у сільських, міських та районних радах, які було залишено після катастрофи. Були люди, які крали в опустілих будинках, забираючи нові речі. Та, на щастя, вони залишали вишивку, старе знаряддя, саме те, що має музейну вартість. Робота по їх збору майже завершена, тільки чекає очищення тих речей від радіації та їх консервація. Залишилось також зібрати інформації, описати і віддати все до музею. Але, на жаль, того останнього кроку не зроблено.

Понад 2 тисячі людей залишилися жити у забруднених радіацією селах, де перерваний механізм культурного знання, що передавався від одного покоління до наступного. Економіка розпалась, нема землеробства. Не кожен може собі дозволити виїхати. Старші залишилися. Молодь виїхала і не повернеться. Старі люди носять ту культуру в пам'яті.

До Другої світової війни не була ще знищена церква, не було колгоспів. Традиції, старі пісні збереглися тут, хоч після війни вже не стало церкви. Лише приватно у сім'ях жили традиції.

Після Чорнобильської аварії залишилися хіба коні чи воли, аби обробляти землю (техніки немає...). У селі ми бачили священика, що молотив ціпом снопи, як це робили колись давно селяни у 19 ст. *(Хочу з'ясувати останній факт. У селах Галичини ще довго у ХХ ст. селяни молотили власне збіжжя. Тільки у колгоспах праця була вже механізована).*

Тепер у забруднених радіацією селах 90% живе жінок-пенсіонерів (чоловіки швидше вмирають). Там ми бачили, як на Маковея святили мак. Це збережена жива пам'ять про традиції. Через 10 років не стане тих людей, хіба через книжку, казку ці традиції придуть до молодого покоління.

Тоді, на Маковея, ми попросили старшу жінку заспівати веснянку про мак. П'ятдесят років вона не співала тої веснянки. Але пригадала і заспівала 30 стрічок пісні про мак...

Іноземні науковці у забруднених радіацією місцях досліджують рослинний і тваринний світ. У них зберігаються результати тої праці за останні одинадцять років. Виявлено, що тварини повертаються у свої ліси, розвиваються. Є кабани, лосі, вовки. Їх ситуація покращалась, оскільки нема людини. Навесні у свої гнізда повертаються птахи... Дослідження науковців тривають...

А я несла в думках той час, коли чверть століття тому настав чорний та гіркий, як полин, день, який приніс море страждань. Тоді зло повзло по нашій землі та падало з неба дощем-смертю.

Горе! Де вибухнув реактор -- там вмирала Україна.

Не можу забути почорнілих від горя жінок, чоловіків із Житомирщини, які везли до Києва поїздом лісові ягоди продавати, щоб вижити якимось... В очах тих людей згасло сонце, може, назавжди. Залишилась безнадія та покора...

А жнива швидко прийшли. Одночасно разом зі смертельною небезпекою, яка нависла над кожною людиною, прийшло щось дивне і ніби незнане... Ми змінились. Перестали боятись. Ми відчували навколо себе слизьку задуху, тому в нас росло бажання свіжого подиху. Тоді й почала воскресати правда, яка принесла зміни в людині.

Бо ще не вмерла Україна... Ми ожили! Хоч... не було волі...

"Україно, ти зवेश мене..."

Не можу обминути ту хвилину, коли 90-річній п. Ірині Ракуш, колишній голові 17 відділу СУА в Маямі, п. Маріянна Заяць вручила нагороду за шістдесятирічну працю у Союзі Українок Америки. На знак подяки п. Ірина продекламувала свій вірш, який не залишив байдужим нікого з присутніх:

Україно, ти зवेश мене,
І на голос любий твій
З гарячою любов'ю я полину,
Поки живуть думки мої.

Як мрію чистую, в душі моїй
Я заховаю в серці Україну.
А мрія та, як світоще ясне,
Шляхом правдивим поведе мене.

Нехай той шлях тяжкий, тернистий!
Але хіба тобі квіток шукать,
Коли тебе твій образ чистий
Неслучі очі тебе туманять?

Коли твій геній, навіть променистий,
Од немощів почина згасать,
О ні! Того скарають муки люті,
Хто в час такий може тебе забути.

У біді твоїй рідніша ти мені...
Натхни ж мене! Нехай у мертвім сні
Даремно днів моїх я не загаю,
щоб за життя тобі я заплатила...

Нехай я знаю, що не дурно жила!

Треба було чути, які глибокі почуття звучали в тому гарному голосі. І коли я підійшла до усміхненої, такої лагідної й бадьорої пані і сказала, що та хвилинка, коли було нею прочитано цей вірш, для мене стала найкращою в час конвенції, вона здивовано, з усмішкою лише запитала: "Направду?" П. Ірина з радістю погодилася продиктувати вірш. Записувала я його не одна.

Гей!!! Чи то так Союз Українок допоміг тій пані так гарно признатись Україні у своїй любові до неї, чи СУ Америки такий щасливий, бо має таке жіноцтво? З якої п. Ірина хвилі? Мені здається, що з третьої політичної хвилі еміграції. Хоч вже нема різниці. У тій вільній державі людина стає кращою, добрішою, вміє цінити і любити рідний край, який

далеко та ім'я якого -- Україна.

Може, я не дуже точно записала цей вірш, тому перепрошую автора цього твору п. Ірину Ракуш.

"Чому я не членка СУ Америки?"

Коли увага всіх учасників була зосереджена на дуже важливій проблемі про вступ нових членок до СУА, вийшла молода пані у вишій сорочці, у солом'яному капелюсі й, перепросивши всіх, що зайшла незапрошена, пояснила, що її сюди привело бажання в'язати, чому вона не є членкою СУА. З розповіді тої пані:

"Я не є членка СУА. Чому? Перша причина: мене ніхто не запросив до СУА.

Але моя тестя мучить мене, чому я не є членка Союзу Українок.

Я знала, коли є сходи відділу, головою якого вона є. Я прийшла на ці сходи. Але моя тестя не прийшла на них. Виявилось, що захворіла. А до мене ніхто з членок не підійшов. Я чулася тут чужою. То є друга причина, чому я не є членкою СУ.

Моя троюрідна сестра приїхала до США. Вона дуже багато знає. Хотіла вступити до СУ. А її запитали, чи вона має зелену картку, чи вона є тут легально. Сестра запитала, чи СУА є відповідальний за легалізацію в Америці. То є третя причина, чому українська жінка не стала членкою СУА.

Четверта причина. Маю приятельку Стефку. Мешкала далеко від міста. І коли вона хотіла вступити до СУА, її запитали, яку вона школу закінчила, хто її чоловік... Після таких запитань Стефка зле чулася... І не записалася до СУА.

Може, я погано говорю по-українськи... Але я купила вишиту блюзочку, щоб прийти сьогодні до вас..."

Особисто я щиро повірила у слова тої молоді пані... Думаю, що її розповідь заінтригувала багатьох. Та коли виявилось, що та молода пані є не тільки в СУ, а й головою одного з відділів СУА, в залі пролунали оплески.

У такий спосіб було пояснено, чому деякі українки ще не вступили до СУА.

З виступу делегатки ХХІХ Конвенції: "Коли я приїхала до США, почувалася дуже самотньою, загубленою. Декілька років шукала товариства. Тепер я щаслива, що належу до Союзу Українок Америки, що присутня на Конвенції, де багато дізналася про роботу жіночої організації. Вважаю, що треба давати рекламу про СУА в газету "Міст", яку читають українки, що приїхали до Америки".

Цікаві пропозиції:

- Журнал СУА "Наше життя" є нашим рупором. Чи не можна його більше рекламувати?

- Не всі наші діти знають українську мову. Це їх відстрашує від СУА. Було б добре гуртувати їх в нашій організації.
- Працюю в СУА п'ятдесят років. Пам'ятаю, як колись були два англомовні відділи, які ми так їх і називали. Не називаймо їх більше так. Може, краще би їх назвати відділами молодих жінок. Збираймо їх, будьмо уважні до них. Нехай наші родини будуть з нами. Ділімся з ними своїми зацікавленнями.

Мирославу Гонгадзе, почесну гостю, було запрошено 78-им відділом СУА стати його членкою. Те саме запрошення поступило від 112-ого та 83-ого відділів СУА. На такі пропозиції п. Гонгадзе відповіла, що, можливо, вона сама створить відділ СУА у Вашингтоні.

*

Кожна хвилина конвенції була раціонально використана. Наприклад, кожний полуденок мав цікаву програму.

28 травня виступала танцювальна група "Барвінок", прозвучали українські пісні у виконанні Ані Косачевич та бандуристки Оксани Теленко.

Також були вручені грамоти членкам СУА з нагоди 50-річної праці. Вела програму Оксана Петрина.

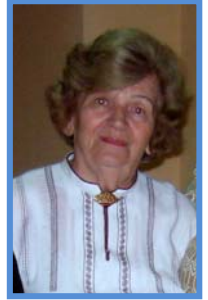
29 травня, згідно програми, було дано слово привіту Ларисі Дармохвал (від СУУ Івано-Франківської області), вручено грамоти членкам СУА та відзначення Округ і Відділів СУА.

Вела програму Оксана Дац.

Вітання з України

Подяки

Голові СУ Америки п. Маріянні Заяць, Головній Управі СУ Америки

Вельмишановна пані Голово, члени Головної Управи СУ Америки, дорогі посестри!

Майже століття об'єднує нас співпраця для добра рідної землі і кожної українки в світі. Дякуємо Вам, що долучилися до співпраці в багатьох програмах СУА -- СУУ, а особливо в організації і проведенні міжнародного конкурсу учнівської і студентської молоді "Мій рідний край", який є джерелом живого, правдивого пізнання історії України, рідної мови, культури, традицій і звичаїв для сьогоденних і прийдешніх поколінь не тільки в усіх областях України, але й у світі.

Успішного Вам підсумку роботи за п'ятиріччя, за утвердження України у світі, її ролі в націо- і державотворенні.

Хай весниться Вам, дорогі Посестри, у Вашій творчій праці для добра людей, держави і во славу Жінки-Українки.

28 травня 2011 року

З пошаною Ростислава Федак,
голова конкурсної комісії,
заступник голови СУ
України

Голові СУ Америки п. Маріянні Заяць, Головній Управі СУ Америки, учасникам ХХІХ конвенції СУА

Щире вітання посестрам СУ Америки з казкового краю, де сині гори несуть потоки, а в них пісню про відвагу Українських січових стрільців, воїнів УПА, де живий дух невмирущого краю, великих Пророків України, її Будителів, що кличуть порвати кайдани, не служити ординцям-зайдам.

Нехай нас, українських жінок, єднає спільна молитва "Боже великий, єдиний, нам Україну храни..."

Бережімо свій синьо-жовтий прапор, свій герб -- тризуб.

Спільними силами не допустім, щоб вмерла Україна.

28 травня 2011 року

Голова Івано-Франківської
обласної організації
Союзу українок України
Уляна Шведюк

Виступ Л. Дармохвал

Шановні п. Голово СУА, члени Головної Управи СУА,
учасники ХХІХ конвенції СУА!

Наближаючись до ювілею Всеукраїнського Союзу українок України, кожна його організація має відповідальність за результати своєї праці.

З чим ми прийдемо до знаменної дати -- 22 грудня 2011 року, коли 90 років тому у Львові було започатковано Всеукраїнський Союз українок? Про це ми скажемо, коли зберемось у Києві 22 грудня цього року для спільного звіту...

Оглядаючись у минуле України, з тривогою дивлюся на все, що відбувається в рідному краї, і з болем думаю про події, які змінюють чи не щодня обличчя Української держави...

Думаю ... і бачу свій народ, що, неначе птах, співає, бо мусить співати, бо пісня є його не тільки необхідністю, але і свідченням: він ж и в е, він п р о т е с т у є...

Бачу свій народ, який, як дерево, що втрачає листя, страждає, вмирає... Василь Стефаник писав про часи нищення України Петром I, Катериною II так: "Залишилось забити останній цвях до труни українського народу..." Але прийшов Шевченко із закликом "Кайдани порвіте!" І народ воскрес... Сьогодні тим цвяхом для України, її труни, стало нищення нашої церкви, мови, школи, історії, моралі, дитини, молоді... Вже минає 25 років, як над нами завис цвях Чорнобиля, гіркий полин ХХ століття, де змерла Україна...

Але є ті, що будять Україну. Це -- Союз українок, Просвіта, історичний клуб "Холодний Яр" у Києві (його президент історик-письменник Роман Коваль), є Василь Шкляр та його книжка "Залишенець"... Кличе до сподвижницької праці перший прозовий твір поетеси-шістдесятниці Ліни Костенко "Записки українського самашедшого", її бунтівне слово, що збирає тисячі свідомих українців... Є "Зарваницька ініціатива" у Львові з молоддю, студентством, їх патріотичні діла... Є та сильна нитка, що в'яже всіх нас для спільної роботи в ім'я незалежної України...

Бачу народ, як лан, що за вкладену працю сторицею платить і не знає невдячності... Тому Союз українок України вкладає свою працю в той лан, працює для народу і не знає невдячності. А праця та вже триває після відновлення жіночої організації СУ в 1990 році понад 20 літ.

На Івано-Франківщині діє обласна організація Союзу українок, яка налічує 1623 членкині, 15 міських та районних організацій СУ, що мають вже свою історію, великі здобутки. Створені музейні кімнати "Історія українського жіночого руху: минуле і сучасність", де є матеріали про жіночий рух, його організаторів, діяльність тої чи іншої організації.

2010 рік для Союзу українок Івано-Франківщини був особливий. Ми відзначали своє

20-ліття, що урочисто почалось в Івано-Франківську. Потім відбулося свято у Болехові, яке тривало два дні. Першого дня: дискусія, екскурсія "Стежками Наталії Кобринської"; другого дня: панахида на могилі Н. Кобринської, виступи біля могили письменниці-феміністки та пам'ятника їй, відкриття музейної кімнати Болехівської міської організації СУ, святкова академія, приурочена 155-річчю від дня народження першої галицької письменниці, мистецька частина з інсценізацією за твором Н. Кобринської "Брати", презентація фільму "Дивосвіт Кобринської".

А далі були: Верховина, Косів, Рожнятів, Калущина...

Верховинська районна організація СУ провела мистецьке свято, приурочене Лесі Українці, представила виставку гуцульських митців. Ми пройшли шляхом Лесі Українки, побачили будинок, де гостювала один день поетеса. На гілці дерева, що росте поруч з тим домом, повісили віночок в пам'ять Лесі. Ми слухали розповідь про Лесю Українку, про тих, хто гостинно приймав її тут, в мальовничому краї. У Криворівні, в селі, що називають українськими Атенами, помолились у старовинній церкві, яка побудована ще на початку XXVIII століття і в якій колись бували на Службі Божій Іван Франко, Михайло Коцюбинський... Поклали вінок до пам'ятника Франку, що в тому селі, відвідали хату-музей, де знімався фільм за твором Михайла Коцюбинського "Тіні забутих предків", а в с. Краснопіллі побачили музей Гната Хоткевича, його театр...

Прощаючись із Верховиною (колишня назва Жаб'є), ми поклали вінки до пам'ятників Т. Шевченку, урочисто заспівавши "Заповіт", І. Франку, біля якого прозвучав гімн поета "Не пора, не пора москалеві, ляхові служити...".

Гуцульське місто Косів вітало нас в особі голови районної організації СУ Анни Богдан, почесних членкинь СУ та молодих посестер. Оглянувши кімнату-музей СУ та ознайомившись з великою працею організації, ми побували на відкритті пропам'ятної дошки Анни Павлик, що встановлена на родинному домі Павликів, відвідали музей УПА, а також музей, в якому зібрано народні скарби того краю однією людиною...

А бойківський Рожнятів здивував всіх співучістю, бойківськими старовинними піснями, барвистими вишиванками і де перед веде районна організація СУ.

Душею тих свят на Івано-Франківщині були три особи: заступник Голови СУ України Ростислава Федак, голова відділу СУ Івано-Франківська Уляна Шведюк і відповідальний секретар того ж відділу невтомна Леся Савицька.

Коротко про роботу СУ у Болехові, де жила, творила організаторка жіночого руху Наталія Кобринська і де Вона похована. Тут, у тихій закутині, як колись писала про Болехів Ольга Дучимінська, є пам'ятник Кобринській, на місці власного будинку письменниці стоїть пам'ятний знак, є пропам'ятна таблиця з її барельєфом.

У місті щороку відбувається свято письменниці, а до її ювілеїв (через кожних п'ять років) випускається альбом "Наталія Кобринська і Болехів".

У цьому, 2011, році ми провели в Народному домі Болехова літературно-мистецькі вечори: "Гіацинтова сонце" (за одноіменною книжкою, де є поезія Ліни Костенко, кольорова візія Івана Марчука, музичні твори Ольги Богомолець на вірші Л. Костенко),

"Зруйнований край" (до 140-річчя від дня народження Лесі Українки), "Спів Його зболеного серця" (до 140-річчя від дня народження Василя Стефаника).

Кожний літературний вечір -- це було своєрідне відкриття. На святі Лесі Українки вперше прозвучало ім'я Максима Славінського, який увійшов у життя юної Лесі як перше юнацьке захоплення. Він розбудив весняну пісню в її серці. А вона увіковічила його у слові.... Далеко від рідної України за два роки до смерті у Кутаїсі Леся Українка напише "Лісову пісню", в якій проспівала свою першу весну кохання...

Мистецький вечір про В. Стефаника був побудований на заборонених за радянських часів творах письменника про Листопадовий Зрив 1918 року, про Українських січових стрільців та глибоку шану людей до Шевченка та Франка...

Працюємо з молоддю. У квітні цього року для учнів міської школи № 2 було проведено бесіду про пластовий курінь -- Загін "Червона Калина", про Героя України Степана Бандеру, продемонстровано фільм "Бубнище. Ватра на честь Загону "Червона Калина" (робота над фільмом Миколи Дармохвала), проведено екскурсію на Личаківському цвинтарі у Львові...

Ми співпрацюємо, підтримуємо зв'язки з музеєм Івана Франка у Львові в особі його директора письменника Романа Горака, з історичним клубом "Холодний Яр", звідки отримали багатий матеріал про члена уряду УНР М. Славінського, його смерть у Лук'янівській тюрмі 23 листопада 1945 року. Дякуючи Романові Ковалю, що недавно закінчив писати книжку "Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею", ми маємо нові відомості про скульптора Михайла Гаврилка, який тому 101 рік був у Болехові і подарував Н. Кобринській погруддя Т. Шевченка... Саме Роман Коваль якось написав, що варто у Болехові поставити пам'ятник скульпторові Гаврилку, який прославився своєю працею про Шевченка. І Союз українок Болехова вже підняв це питання у міській раді та звернувся до скульптора В. Ярича з проханням виготовити погруддя митця, який боровся за волю рідного краю. М. Гаврилко воював проти москаля як січовий стрілець, пізніше у "сірій дивізії" УНР. Був отаманом повстанського загону на Полтавщині. Восени 1920 року його спіймали та кинули живого у топку локомотива, де він згорів... Мистецьку спадщину М. Гаврилка знищили...

Для музею Наталії Кобринської у Болехові міська організація СУ подарувала копії трьох збірників "Нашої долі", виданих Н. Кобринською у Стрию та Львові, перший жіночий альманах "Перший вінок" (оригінал), копії творів Кобринської, що вперше друкувались у львівських журналах та у Харкові...

Закінчуючи свій виступ, дозволю собі передати від заступника Голови СУ України, голови конкурсної комісії п. Ростислави Федак для шановної Голови СУ Америки п. Маріянни Заяць збірник робіт переможців у міжнародному конкурсі, а також щиру подяку за стипендії для українського студентства референтці стипендій СУ Америки п. Марії Полянській. Звіт про роботу обласної організації СУ Івано-Франківська передає її голова п. Уляна Шведюк і дякує за фінансову підтримку від референтури Суспільної опіки (Чикаго). СУ Болехова дарує диск з фільмом "Дивосвіт Кобринської", а в ньому - нашу працю і шану до української Аріадни.

30 травня, 2011 р.

*Слово подяки
Голови СУ Америки Маріянни Заяць*

Завершуючи роботу ХХІХ конвенції, хочу подякувати кожній членці Екзекутиви за внесок у нашу спільну працю:

- Улянні Зінич, першій заступниці голови, яка була моєю партнеркою і помічницею в усіх проектах. Вона взяла на себе підготовку Конвенційної книги;
- Анні Мацілінській, другій заступниці голови для справ організаційних, яка відвідала відділи та округи для вирішення членства та організації роботи;
- Софії Геврик, третій заступниці голови для справ культури, дякую за успішну роботу у пошуках лауреатів престижної премії ім. Ковалевих;
- Христині Мельник, четвертій заступниці голови, -- за підготовку важливих листів і письмових звернень від імені СУА, в тому числі до уряду України, Президента України про права людини. Вона представляла СУА у Крайовому Комітеті США для визнання Голодомору геноцидом 1932-1933 років;
- Марії Андрійович, протоколярній секретарці, -- за пильну працю над протоколами, що становлять невід'ємну частину нашої історії;

- Дарії Дроздовській, кореспонденційній секретарці, яка достойно вела кореспонденцію як в межах СУА, так і з Союзом Українок України, з іншими особами чи організаціями;
- Надії Цвях, скарбнику, за підготовлені всі вимоги, пов'язані з веденням фінансового обліку;
- Ромі Шуган, фінансовій секретарці, яка полагоджувала всі вимоги ведення канцелярії. Дякую за вчасно підготовлені звіти про сплату членських внесків відділами СУА. Рома надзвичайно допомогла під час відновлення нашого офісу після пожежі. Архіви та книги збережені. І вже у березні можна було приступити до роботи в канцелярії;
- Вірі Кушнір, вільній членці Екзекутиви, за допомогу спланувати проведення 85-річного ювілею СУА, що відбувся в жовтні 2010 року в Українському Музеї у Нью-Йорку, за її працю як зв'язкової від Екзекутиви до Конвенційного комітету, її допомогу молодим;
- Ірині Стецьків, вільній членці Екзекутиви, за її пошук мистецьких творів для обкладинки журналу "Наше життя", за підтримку зв'язків з художниками українського походження в Америці.

Висловлюю щире подяку членам Головної Управи та головам Окружних Управ за відданість, працю і підтримку за три роки. Запрошую Вас ще раз прочитати їхні звіти, що є в Конвенційній книзі, щоб досягнути масштаби їхніх досягнень. Вітаю!

Із прощального слова ведучої на ХХІХ конвенції Ліди Білоус

Союз Українок Америки -- це організація з найвищими принципами. Найбільшим пріоритетом української жінки є віддати всі свої зусилля, щоб здійснилися діла Союзу Українок Америки. Я обіцяю працювати з вами. Від'їжджаю з високо піднесеним духом, бо побачила тут нові молоді обличчя. Я зрозуміла, що праця наших мам, бабусь не пропаде. В жінки-українки з нової хвилі чи народженої тут б'ється українське серце. І Україна не вмере, не загине. Вінки ми кращі пов'ємо!
До наступної конвенції СУА!

30 травня ХХІХ конвенції СУА закінчила свою роботу.

Побажання:

п. О. Третьак

Висловлюю подяку управі, всім відділам за роботу. Працюйте над архівами СУА. То велика справа.

п. О. Гнатейко

Не забуваймо підтримувати між собою контакт.

п. А. Гаврилюк

Грателюю Конвенційному комітету за підготовку, за квіти... Маю побажання, щоби бенкети закінчувалися до 10 години вечора, щоби ми не обтяжували гостей пізнім часом і люди не спали за столами.

п. З. Гафткович

Прошу висилати інформації, знімки на веб-сайт, писати про роботу відділів та подавати фотографії до 85-літнього ювілею СУА.

п. Н. Буняк

Дякую за веб-сайт. Там ми бачимо себе, свою роботу. А чи можна відкрити нову сторінку, так звану "розмову", щоби були питання і відповіді?

Це варто пам'ятати

Про пам'ятники в Клівленді

У м. Клівленді стоїть пам'ятник Лесі Українці бронзи. Його скульптор Михайло Черешньовський. Пам'ятник встановлений у 1961 році завдяки зусиллям Округи СУА Огайо.

У тому місті -- великий парк, де різні національності мають свої частини того парку.

В Українському Культурному парку також є пам'ятники Володимирі Великому, Тарасові Шевченку та Іванові Франку роботи видатного українського митця Олександра Архипенка.

До 50-річчя встановлення пам'ятника Лесі Українки 8 відділ СУА ім. Алли Горської займається його реставрацією.

Інформація отримана від голови округи Огайо
Іванки Шкарупи

Про скульптора Михайла Черешньовського

З 1940 року він жив у невеликому підгірському місті Болехові, що на Прикарпатті. Тут відкрив майстерню народної дерев'яної різьби, де працювали не тільки майстри, а й вчилася молодь. Скульптор брав участь у підпільній роботі. Про це згадують у Болехові його колишні учні, серед них викладач вищої математики Львівської політехніки п. Роман Соболев. Збереглися фотографії тих часів.

Навесні 2011 року у Львівському Національному музеї відбулася виставка до 100-річчя від дня народження М. Черешньовського, де виступила дочка скульптора, що народилася у Долині тоді, як батько змушений був покинути рідний край. Але Зореслава мала щастя ще зустрітися з батьком, спілкуватися з ним, коли приїхала до нього в Америку.

Приємно, що дружина Людмила Білокрис вважає, що творчий доробок скульптора належить Україні.

У 2005 році Людмила Білокрис подарувала для музею Наталії Кобринської, що у Болехові, невелику скульптуру Лесі Українки роботи Михайла Черешньовського.

Матеріали про Михайла Черешньовського як скульптора, про його перебування у Болехові зберігаються у музеї історії міста Болехова та його околиць.

На будинку в Болехові, де мешкав скульптор з родиною, встановлена пропам'ятна дошка.

Декілька цифр з великих благодійних справ фондів СУА

Фонд "Допомога і догляд для старших"

Цей фонд створений на засіданні Головної Управи СУА в жовтні 2009 року з нагоди 85-ліття СУА у 2010 році.

Вибрано десять пансіонатів з різних областей України: Івано-Франківський, Петриківський, Львівський, Тиврівський, Горбанівський, Коломийський, Чернівецький, Козелецький, геріатричний пансіонат "Надвечір'я" на Тернопільщині та Івано-Франківський госпис.

Кожна округа і віддалені відділи СУА прикріплені до одного пансіонату, вони отримали повну інформацію (адресу пансіонатів, кількість підопічних, номери телефонів центрів та союзянок в Україні). Від добродійної організації в Чикаго "Mission Outreach" СУА одержав допомогу в сумі понад 30 000 доларів. Речі були перепаковані і відіслані.

Оплата за пересилку 212 пакунків становила 3 421 долар. Ця сума була розділена між округами та віддаленими відділами.

Наступним етапом цієї акції є самостійна співпраця округ з геріатричними пансіонатами... Відправлено 11 623 77 дол., переслано 46 пакунків.

Референтка Суспільної опіки п. Ірина Рудик дякує голові СУ України Лілії Григорович, усім головам місцевих відділів СУ України за їхню співпрацю. Особливу подяку висловлює п. Ірина всім головам округ і відділів, усім членкам СУА за їхню жертівність, розуміння та підтримку програм СО СУА.

Фонд ім. Петра і Лесі Ковалевих

Родина Ковалевих довірила СУА ще в 1966 році адмініструвати цим фондом. Нагороди надаються кожного року: першого року за літературний твір, наступного року за наукову працю з історії. Фонд Ковалевих є під проводом референтки культури п. Софії Геврик. Його опікун -- п. Й. Цікало.

За 2008 -- 2011 роки було проведено чотири конкурси.

Нагороду з історії отримали:

Лідія Гентиш, "Ватикан і виклики модерності: східно-європейська політика Папи Бенедикта XV та українсько-польського конфлікту в Галичині, 1914--1923"

Анатоль Бойко, "Усна історія степової України", десятитомне видання за загальною редакцією Анатолія Бойка.

Нагороду з літератури отримали:

Оксана Забужко, "Notre Date d`Ukraine: Україна в конфлікті міфології"

Василь Махно, "Cornilia Street Cafe", нові та вибрані вірші 1991 – 2006

Л. Залеська Онишкевич, "Текст і гра: модерна українська драма"

Богдана Матіяш, "Розмови з Богом"

Оксана Луцишина, "Я слухаю пісню Америки"

Фонд ім. Марусі Бек

12 вересня 2009 року Екзекутивною СУА прийнято рішення виділити 25 000 дол. зі спадку бл. п. Марусі Бек на створення фільму про Чорнобиль "Life in the Dead Zone", режисером якого є Ірена Забитко.

СУА уфундував 100 000 дол. для лікарні у Львові.

Фонд Медичної Допомоги Дітям у 1996 році перейменовано на Фонд Чорнобиля

Сума допомоги складала 21 100 000 дол.

Фонд ім. Петра і Наталії Андрусівих

Опікуном цього фонду є п. Й. Цікало. З цього фонду було призначено 2 000 доларів на виставку гетьмана Мазепи в Українському Музеї в Нью-Йорку.

Цей фонд фінансово допомагає двом мистецьким школам у Галичині. На підтримку цих шкіл у 2010 році видано 1 430 доларів.

Фонд ім. Еви Сташків

Ева Сташків гордилась своєю приналежністю до СУА спочатку в Окрузі Детройт, пізніше Флориди. У своєму заповіті залишила гроші СУА, які призначені для вивчення українознавства.

У Раді директорів Українського Музею в Нью-Йорку

1. Організовано експозицію книжок Мазепіяди під час виставки І. Мазепи в Українському Музеї.
2. Організовано мистецьку виставку картин відомого шістдесятника Опанаса Заливахи, експозицію літератури шістдесятників та презентацію другого тому листів Івана Світличного "Голос доби".

3 Конвенційної книги

"Приєднання нових членок необхідне для дальшої діяльності відділів СУА..."

"Нові членки -- це майбутнє нашої організації! Чинні членки -- це наша опора! Обидві групи потребують нашої уваги".

Анна Мацілінська

"Наші відділи, котрі провадять Світлички, виконують важливу і корисну працю вже понад п'ятдесят років. Дай, Боже, щоб ця праця продовжувалася ще багато-багато років і додаток дитячих сторінок журналу їм придався".

Христя Швед

"Нехай Господь благословить членство СУА на нові здобутки в праці!"

Побажання п. Віри Кушнір

Про українку в Україні

Для добра свого народу

У Конвенційній книзі СУА за 2011 рік в одному з привітань написано: "... Дорогі посестри! Засвідчую Вам нашу незмінну вдячність, повагу і любов за те, що Ваша самовіддана безкорислива праця на користь української справи, дитини, літньої людини, розвитку українських традицій, культури та духовності не залежить ні від пори року, ні від політичного сезону, ні від побутових обставин.

Ваш приклад повсяк час навчає та надихає нас.

Дозвольте висловити Вам щиру вдячність за саму присутність і незмінність позицій на світовій українській мапі, а також за успішну нашу співпрацю на ниві стипендійної акції, підтримку конкурсу "Мій рідний край", допомоги під час стихійних лих в Україні та участі в регіональних проектах..."

Це подяка від всього членства та Проводу Союзу українок України, висловлена його Головою Лілією Григорович. Вона відома як громадський та політичний діяч, що достойно несе велику відповідальність перед українським народом як Голова Союзу українок України та як депутат Верховної Ради від політичної партії "Наша Україна", яка не зрадила ідею української державності.

Голова Союзу українок України Лілія Григорович проводить з'їзди СУУ, бере активну участь у наукових конференціях, ювілейних урочистостях, виступає по телебаченні, надає практичну допомогу в роботі СУУ, жертвовно працює в ім'я України, залишившись вірною високим ідеалам свободи, незалежності нашої держави.

Народному депутату Верховної Ради України Лілії Григорович не байдужа доля рідного народу. Про це засвідчує проект Закону України "Про соціальну відповідальність великого бізнесу перед суспільством", презентований нею у парламенті 18 травня 2011 року і який зареєстрований у ВР під номером 8436 від 22.04.2011р.

За словами Лілії Григорович, законопроект було розроблено як адекватну законодавчу ініціативу у відповідь на реальні виклики і обставини сьогодення, адже тепер Україна є одним із лідерів індексу бідності у світі.

Законопроектом пропонується запровадити сплату податку на наддохід з фізичних осіб, а також відповідальність за невиконання вимог цього Закону.

Ставка податку на наддохід має сплачуватися фізичною особою щороку за такою схемою:

- якщо сума чистого доходу перевищує 20 млн. грн. - 1% від такої суми;
- якщо сума чистого доходу становить від 20,5 млн. грн. до 25 млн. грн. – 1,5% від такої суми;
- якщо сума чистого доходу становить від 25 млн. грн. до 30 млн. грн. – 2% від такої суми;

- якщо сума чистого доходу становить більше 30 млн. грн. – 2,5% від такої суми.

Пропонується, що податок на наддохід сплачується на території України як резидентами, так і нерезидентами України, які отримують доходи, дивіденди та винагороду з джерел їх походження на території України.

Ухилення фізичних осіб від сплати коштів до Державного бюджету України, отриманих від наддохідної діяльності, тягне за собою накладення на них штрафних санкцій у розмірі 5% вартості чистого доходу.

Лілія Григорович наголошує, що встановлення податку на бізнес, надприбуток, наддохід та багатство з метою забезпечення принципу рівності та солідарності для кожного громадянина демонструє практика багатьох країн світу.

Зокрема, у Франції прийнятий Закон «Про податок на багатство з фізичних осіб». Відповідно до такого оподаткування, всі особи, доходи яких перевищують 800 тис. євро, повинні сплачувати відсотки в державний бюджет на соціальні потреби та охорону здоров'я населення. Протягом 2007 року за допомогою оподаткування багатіїв бюджет Франції збільшився на 4,42 млн. євро.

«Україна як демократична держава потребує встановлення соціальної справедливості і відповідальності великого бізнесу перед суспільством», - підкреслила автор законопроекту.

«Прийняття Закону «Про соціальну відповідальність великого бізнесу перед суспільством» сприятиме реалізації в Україні принципу соціальної справедливості, рівності та призведе до додаткових надходжень до Державного бюджету України. Це дасть можливість утвердити соціальну стабільність у державі в еволюційний спосіб», - переконливо стверджує Л. Григорович.

При цьому вона звернула увагу, що всі кошти, отримані від такої схеми оподаткування, будуть направлені виключно на матеріальну підтримку материнства, дитинства, потреб молоді та пенсійне забезпечення.

Це один з прикладів праці цієї мужньої Українки, яку не злякали північні вітри, що нищать нашу землю і людину на ній.

Можна написати про багатьох славних українських жінок, наших сучасниць. Вони варті того. Та чи не найкраще про одну із тих, що першими прийшли до Союзу українок України і працюють тепер, не покладаючи рук, пише у нарисі "Шляхетність помислу і чину" доктор історичних наук Оксана Маланчук-Рибак.

Шляхетність помислу і чину

Кредо її життя - праця з людьми і для людей. Пріоритет - діти і молодь. Мета - праця для сьогодення і майбутнього України. За цими скупими словами – наша сучасниця, Жінка, Громадянка Ростислава Федак.

Ростислава Федак народилася 4 червня 1933 року у місті Болехові Івано-Франківської області в українській національно свідомій родині Юлії і Степана Телегів. Середню освіту здобула в середній школі № 1 м. Болехова у 1941-1951 роках, а далі прагнення нових знань привело її до Львова, де здобула вищу освіту у Львівському торгово-економічному інституті, осягнувши фах товаровознавця вищої кваліфікації. 1963 року пройшла перекваліфікацію на право педагогічної праці при Донецькому університеті, а у 1964 році закінчила кваліфікаційно-педагогічні курси при Дрогобицькому педагогічному інституті. З 1963 по 1989 рік викладала психологію, етику, торгово-технологічні процеси. Викладала дітям не лише фахові дисципліни, а й активно залучала їх до культурно-просвітницької роботи, організовувала цікаві вечори, гуртувала навколо себе молодь та місцеву інтелігенцію. За цей час разом з чоловіком Степаном, інженером лісового господарства, виховали чудових синів Богдана та Ростислава.

З жовтня 1989 року Ростислава Федак на громадській роботі. Громадська робота - це робота для громади, це - пожертва особистого часу, сил і снаги не заради особистого збагачення чи слави, а заради ідеї Добра для рідної України. Від 1989 року Ростислава Степанівна - член НРУ (Народного Руху України), член Проводу Самбірської районної організації НРУ, член Сихівської районної організації НРУ м. Львова. З 3 березня 1991 року по 29 червня 1997 року пані Ростислава очолювала Самбірську районну організацію Союзу українок. З 21.12.1991 року вона -- член Всеукраїнської Координаційної Ради Союзу українок України (Київ), з 1992 по 2003 рр. - заступниця голови Львівської обласної організації Союзу українок, з 1997 по 2001 рр. - голова секретаріату Союзу українок України (Київ), з 2001 року по нинішній день - заступниця голови Союзу українок України (Київ), член Проводу СУУ.

За цими скупими рядками життєпису величезна праця для добра людей, неспані ночі, турботи про кожного, хто спілкується або співпрацює з нею. Пані Ростислава генерує ідеї блискавично і бачить шляхи їх реалізації в деталях, завжди бере найбільший тягар у кожній новій справі на свої плечі. З її ініціативи народилося й здійснилося багато програм Союзу українок України. Чи не найбільше праці пані Ростислава вклала у розбудову Міжнародного конкурсу учнівської та студентської молоді «Мій рідний край», який був започаткований 1997 року. За 12 років на конкурс подано 1472 науково-дослідницьких, пошукових, творчих робіт, які виховують любов до рідного краю, гордість за приналежність до української нації, відповідальність за сьогодення і майбутнє України. Найбільше учасників було з Донеччини, Вижниці Чернівецької обл., Запоріжжя (Січковий колегіум), Луганщини, Одеси, АР Крим, особливо з Севастополя. Участь у конкурсі взяли також молоді хлопці та дівчата Польщі, Молдови, Придністров'я, США, Канади, Росії та інших держав, де живуть українці. Матеріали конкурсу були опубліковані у шести збірниках. І це велика заслуга Ростислави Федак, яка «найшла» кошти на видання, долучила фахівців до редагування.

Ростислава Федак з 2004 року - куратор відомої громадської програми «Україна на новому шляху», яка спрямована насамперед на роботу з молоддю і жінками. У рамках цієї програми проводились численні зустрічі, круглі столи, дискусії, презентації, науково-практичні конференції. Обговорювались проблеми національної історії, процеси формування модерної української нації, національної ідентичності, найрізноманітніші питання з минулого та сьогодення українського жіночого руху. Проведено акції за цією програмою у Луганську -2004 р., Херсоні - 2005 р., Кіровограді - 2006 р., Запоріжжі - 2007 р., АР Крим - 2007 р., Харкові - 2008 р., Луганську – 2009 - 2010р р. До кожної з них

видано буклет з конкретною програмою роботи, розрахованої на 4-5 днів. Крім зустрічей, круглих столів, конференцій, дискусій, які збирали 1200-1500 учасників, проводились виставки архівних матеріалів з історії України і жіночого руху, презентації нових видань, організовувались майстер-класи і виставки мистецьких робіт майстрів народної творчості України - членів Союзу українок.

У 1998-2004 рр. Ростислава Федак вела програму «Світлиця» на Львівщині. Згодом її запровадили в багатьох областях України. Метою цієї програми було повернути з небуття імена видатних осіб в історії України, які були незаслужено забуті; популяризувати народні традиції і звичаї, які формують генетичний зв'язок між поколіннями, творять невмирущий Дух Нації. Програма «Світлиця» проводилась в тісній співпраці з обласним і всеукраїнським радіо та телебаченням, школами, вищими навчальними закладами, бібліотеками, архівами, громадськими організаціями.

Загальноукраїнська програма «Українська книжка - кожній родині» проводиться з 2003 року. Виїзди з книгами Ростислава Федак проводила в Одесу, Миколаїв, Луганськ, Херсон, Кіровоград, Запоріжжя, Севастополь, Сімферополь, Ялту, Феодосію, Харків. Ця програма проводиться одночасно з програмою «Україна на новому шляху», яка передбачає організацію меценатської допомоги бібліотекам. У грудні 2007 року започаткована програма Святого Миколая «Українська книжка - українській дитині», яку пані Ростислава провела у 37 сиротинцях 15 областей України. Діти-сироти (2883 дитини) одержали в подарунок книжку і солодощі. Численні бібліотеки у сиротинцях поповнилися українськими книжками в грудні 2008 р. (Суми, Маріуполь, Луганськ, Черкаси, Шпола, Новотроїцьк та ін.). У березні 2009 року провела акції по програмі «Українська книжка - кожній дитині» в чотирьох бібліотеках Донеччини, в українській гімназії № 15 м. Луганська, де відкрили клас Українського Слова, у Луганському національному університеті ім. Тараса Шевченка на факультеті української філології.

Особлива її заслуга в практичній допомозі майстрам народного мистецтва, організації їх персональних та колективних виставок, в активній співпраці з музейними працівниками України.

Ростислава Федак – ініціатор та організатор багатьох науково-практичних конференцій з проблем національного виховання та ґендерної політики, національного відродження, сучасного розвитку української мови, історії українського жіночого руху:

- 1 Українки Самбірщини в боротьбі за волю і незалежність України (Самбір, 1991 р.);
- 2 Українка і демократія (Самбір, 1992 р.);
- 3 Мілена Рудницька – перша голова Всесвітнього Союзу українок (Львів, 2002р.);
- 4 Український жіночий рух: традиції та сьогодення (Львів, 2004 р.);
- 5 Український жіночий рух: історичний досвід та перспективи (Турка, 2005р.);
- 6 Мілена Рудницька: буття в українському громадсько- політичному житті (Трускавець, 2007 р.);
- 7 Роль жінок в націотворенні: історичний та культурний досвід Бойківщини (Турка, 2007 р.):
- 8 Український жіночий рух: історія та соціокультурна перспектива (Івано-Франківськ, 2008 р.)
- 9 Сучасні жіночі організації в Україні в контексті соціокультурних викликів (Турка-Косів, 2010 р.).

Вона активний організатор пошанування видатних особистостей України: Наталії Кобринської, Софії Русової, Мілени Рудницької, Наталени Королевої, Олени Степанівни, Катрі Гриневичевої, Ольги Дучимінської, Лесі Українки, Уляни Кравченко, Івана Филипчака, жінок-науковців, майстрів народної творчості. Зокрема, спільно з Херсонським національним університетом пані Ростислава провела науково-практичну конференцію «Софія Русова – педагог, громадський діяч» (2005 р.), а разом з Прикарпатським національним університетом ім. Василя Стефаника, Львівською національною академією мистецтв організувала науково-практичну конференцію «Український жіночий рух: історія та соціокультурна перспектива» (квітень 2008 р.). Матеріали конференції видані окремим збірником.

Сьогодні Ростислава Федак -- одна з найактивніших організаторів «Школи шляхетних українок», відкриття якої відбулося 2 жовтня 2009 р. у Львові.

Ростислава Федак завжди була серед активісток акції «Жінки України -дітям» Національної ради жінок України, вона член Президії Міжнародного конкурсу юних поетів, прозаїків «Рекітське сузір'я» та Малої академії літератури і журналістики (МАЛІЖ). Причетна до відкриття музеїв Ольги Басасаб в СШ № 49 м. Львова (лютий 1999 р.) та Наталії Кобринської в м. Болехові.

Веде дослідницьку роботу, бережливо відноситься до фахового та системного фіксування подій українського жіночого руху (фотостенди, альбоми, відео та аудіо записи, папки подій, збірники документів).

З 1991 року Ростислава Федак – член Управи товариства «Бойківщина» у Самборі і Всеукраїнської організації бойків. Член оргкомітету проведення I, III і IV-их Бойківських фестин, Першого (2005 р.) та другого (2010 р.) Світового Конгресу Бойків (м. Турка).

Ростислава Федак плідно співпрацює з Міністерством України у справах сім'ї, молоді та спорту, Національною радою жінок України, обласними управліннями освіти України, ЗМІ, видавництвами «Каменярь», «Веселка», «Либідь», «Смолоскип», школами, вищими навчальними закладами, громадськими організаціями Польщі, Німеччини, США, Великої Британії, СФУЖО.

Скільки подій у її громадському житті! А за кожною подією - праця, праця, праця... І ця праця оцінена сучасниками. За активну громадську діяльність Ростислава Степанівна Федак нагороджена високими урядовими нагородами: медаллю «За працю та звитягу», орденом «Княгині Ольги III ступеня», численними грамотами та подяками.

У її понятті нема Сходу і Заходу, нема кращих чи гірших, вона має талант поважати кожну людину, згуртувати громаду в ім'я Добра і Злагоди. Активна, ділова, завжди приязно усміхнена, зібрана, красива - ця щира Людина вміє запалити усіх навколо себе іскрою Любові і Подвижництва. Багато чеснот у пані Ростислави. Відкриваючи їх для себе, починаєш розуміти глибину шляхетності її помислів і чину, справжні масштаби її діяльної любові.

Оксана Маланчук-Рибак,
доктор історичних наук,
професор Львівської Національної Академії Мистецтв

Буклет
**Здобутки та погляд у майбутнє
Союзу Українок Америки**

***З побаченого і почутого*
на ХХІХ конвенції СУА**

**Автор
Лариса Дармохвал**

**Технічний редактор
Микола Дармохал**

**Художнє оформлення
Зоряни Гафткович**

**Світлини
Зоряни Гафткович**

**Комп`ютерний набір
Лариси Дармохвал**

2011
Hanover Marriott – Whippany, New Jersey
Округа Нью Джерзі

Bridgewater, New Jersey

